

هفت روز تا واقعیت/ گزارش پیش‌بینی اقتصادی (از تاریخ 6 تا 13 آبان 1404)

هفته پیش رو احتمالاً با فضای نوسانی همراه خواهد بود. قیمت نفت تحت فشار مزاد عرضه و انتظارات کاهشی قرار دارد، اما تصمیمات و اظهارات اوپک‌پلاس و روند تقاضای جهانی می‌تواند نوسانات شدیدی ایجاد کند. در ایران فشارهای ارزی و تورمی همچنان سنگین است، بازگشت تحریم‌ها و کمبود درآمدهای نفتی ریسک رشد منفی و تورم بالا را حفظ می‌کند؛ یعنی در عمل قدرت خرید خانوار ضعیف می‌ماند و بازارها، خصوصاً بازار ارز و بازارهای مالی داخلی، حساس و واکنش‌پذیر خواهند بود.

اقتصاد واقعی و معیشت مردم

در هفته پیش رو وضعیت معیشتی خانوارها احتمالاً «ثبات شکننده» خواهد داشت؛ از یک طرف فشار تورم ماه‌های گذشته جای خود را حفظ کرده و قدرت خرید کاهش می‌یابد؛ از طرف دیگر هیچ شوک بزرگ و یا مثبتی (مثلاً آزادسازی سریع درآمد نفتی یا ورود گسترده سرمایه خارجی) در چشم انداز فوری دیده نمی‌شود. بنابراین خانواده‌ها رفتار هزینه‌ای محافظه‌کارانه‌تری خواهند داشت و تقاضای مصرفی کند خواهد ماند. نتیجه برای کسب و کارهای خرد: فروش‌های غیرضروری افت می‌کند و تقاضای کالاهای ضروری متمرکز می‌شود.

بازار ارز و انتظارات ارزی

نرخ‌های رسمی که هر روز اعلام می‌شوند همچنان بالا و نوسان‌پذیر هستند؛ فشارهای ارزی ناشی از کاهش درآمدهای ارزی و دسترسی محدود به بازارهای بین‌المللی می‌تواند باعث افزایش تقاضای اسکناس و فشار بر نرخ آزاد شود. در کوتاه‌مدت انتظارات نرخ دلار و یورو احتمالاً به اخبار سیاسی (مثلاً تحریم‌ها یا تحرکات دیپلماتیک) واکنش سریع نشان می‌دهد. بنابراین در هفته آتی احتمالاً شاهد نوسان‌های افزایشی مقطعی در بازار ارز خواهیم بود.

بازار سرمایه و بورس

بازار سرمایه داخلی به دو عامل حساس است:

1. انتظارات درآمدی شرکت‌ها (که وابسته به قیمت نفت و دسترسی به تجارت آزاد است)
۲. نقدینگی داخلی و رفتار سرمایه‌گذاران خرد. در کوتاه‌مدت احتمالاً جریان‌های احتیاطی و ارزیابی مجدد ریسک موجب افزایش نوسان و تمایل به خروج از دارایی‌های پرریسک خواهد شد؛ با این حال شرکت‌های مرتبط با صادرات نفت یا کالاهای پایه ممکن است مقاوم‌تر عمل کنند.

تورم و قیمت‌ها

تورم پایه و انتظارات تورمی کماکان بالا باقی مانده‌اند، حتی اگر در ماه‌های آینده نرخ رشد قیمت‌ها کمی کند شود، سطح عمومی قیمت‌ها برای خانوار بسیار بالاست و حس نارضایتی ادامه خواهد داشت. سیاست کنترل قیمت‌ها در کوتاه‌مدت ابزار محدودی است و بدون بهبود درآمدهای ارزی و رشد تولید، فشارهای تورمی باقی می‌ماند.

پیش‌بینی تفصیلی جهان (چه اتفاقاتی ممکن است در هفته آتی رخ دهد)

بازار نفت و انرژی

در سطح جهانی نشانه‌هایی از مزاد عرضه و فشار نزولی روی قیمت نفت دیده می‌شود. گزارش‌ها و آمارهای اخیر حاکی از انباشت‌ها و کشتی‌های حامل نفت است که موجب کاهش قیمت‌ها شده و بین سرمایه‌گذاران تردید ایجاد کرده است. اوپک‌پلاس هم تصمیم گرفته افزایش تولید‌های محدود و مرحله‌ای داشته باشد. ترکیب این دو عامل می‌تواند قیمت‌ها را در بازه‌ای پایین‌تر یا نوسانی نگه دارد. نتیجه برای اقتصادهای صادرکننده نفت (از جمله ایران): درآمد نفتی احتمالاً تحت فشار خواهد بود و نوسان درآمد باعث افزایش عدم قطعیت در بودجه و تراز پرداخت‌ها می‌شود.

سیاست پولی در اقتصادهای بزرگ

بازارها دارند احتمال کاهش نرخ بهره فدرال رزرو را بیشتر می‌کنند و اگر واقعاً نشانه‌های تضعیف رشد و بازار کار ادامه پیدا کند، کاهش‌های تدریجی نرخ در آمریکا می‌تواند در کوتاه‌مدت سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مخاطره‌آمیز را تحریک کند، اما این فرایند به تدریج رخ می‌دهد و در هفته آتی بیش از همه باعث تغییر در انتظارات بازار خواهد شد. برای ایران این یعنی، جهش ناگهانی تمایلات از سوی سرمایه‌گذاران جهانی به دارایی‌های با ریسک بالا نخواهیم داشت و اثر مستقیم بر ارز و سرمایه محدود و کوتاه‌مدت خواهد بود.

ریسک‌های ژئوپولیتیکی و تجاری

کاهش تنش‌ها یا بالعکس هر خبر جدیدی درباره تنش‌های منطقه‌ای یا تحریم‌ها می‌تواند به سرعت روان‌بازارها را تغییر دهد. برای ایران، اخبار مرتبط با تحریم‌های زیاده‌ای یا تشدید تحریم‌ها مستقیم‌ترین و سریع‌ترین اثر را روی امید به جریان‌های ارزی و دسترسی به بازارها دارد. خبری که طی هفته‌های اخیر منتشر شده اند ریسک بازگشت محدودیت‌های بین‌المللی را یادآور شده‌اند که همین الان هم بر انتظارات تأثیر گذاشته است.

تأثیر اخبار سیاسی و اقتصادی جهان بر روند ایران طی هفته آتی

هرگونه گزارش یا تصمیم اوپک‌پلاس که عرضه را بیشتر کند = فشار نزولی بر قیمت نفت = کاهش درآمدهای ارزی دولت = تقویت فشارهای بودجه‌ای و ارزی در داخلی.

آمارها یا تصمیمات فدرال رزرو درباره کاهش نرخ = اگر بازارها کاهش نرخ را قطعی ببینند، محیط مالی جهانی می تواند کمی بازتر شود اما اثر فوری و مستقیم آن بر ایران ضعیف خواهد بود مگر اینکه همزمان تغییرات سیاست بین المللی رخ دهد.

گزارش های بین المللی درباره بازگشت تحریم ها یا کاهش صادرات ایران = تشدید نگرانی ها درباره رشد داخلی و افزایش فشار بر نرخ ارز و تورم؛ این عامل می تواند بیشترین و سریع ترین تأثیر منفی را روی معیشت مردم داشته باشد.

چه چیزهایی را در خانه یا کسب وکار باید مد نظر داشته باشید؟

اگر هزینه های بزرگ خانوادگی یا سرمایه گذاری در پیش دارید، در هفته آتی احتیاط کنید؛ نوسانات نرخ ارز و قیمت کالاهای وارداتی ممکن است هزینه ها را سریع تغییر دهد.

کسب وکارها (به ویژه واردکننده ها) سفارشات حساس به قیمت را به تعویق بیندازند یا قراردادهای پوششی (اگر امکان دارد) در نظر بگیرند.

کارمندان و حقوق بگیران: انتظار برای فشار تورمی را داشته باشید؛ در صورت امکان سبد مصرف را به سمت کالاهای ضروری منتقل کنید.

چه اخباری را در هفته آینده دنبال کنید؟

۱. جلسه اوپک پلاس و هر بیانیه درباره تولید (نشست اعلام شده اوپک/اوپک پلاس در اوایل نوامبر)
۲. اظهارات رسمی بانک مرکزی ایران یا انتشار نرخ های رسمی روزانه
۳. تغییرات قیمت نفت و گزارش های بازار
۴. سیگنال های سیاست پولی آمریکا و اروپا (اظهارات اعضای فدرال رزرو و بانک مرکزی اروپا)
۵. اخبار بین المللی درباره تحریم ها یا روابط تجاری که مستقیم بر صادرات و تراکنش های ایران اثر می گذارد.

تهیه شده در مرکز شتاب تبریز- TAC